

Sygn. akt VI Ga 189/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki (spraw.)

Sędziowie: SO Beata Hass-Kloc

SO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z wniosku: (...) Sp. z o.o. w W.

z udziałem: Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R.

o wyłączenie rzeczy ruchomej z masy upadłości

na skutek apelacji powoda co do punktu II i III wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydziału V Gospodarczego Sekcji ds. Upadłościowych i Naprawczych z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. akt V GUo 2/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że:

wyłącza dodatkowo z masy upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R. na rzecz Powoda (...) Sp. z o.o. w W. wytwórnię (...) typ(...)- rok produkcji 2008 w rozumieniu umowy leasingu numer (...) z dnia 8 lipca 2008r. - w skład którego wchodzi:

a. zespół dozowania wstępnego złożony z 6 dozatorów (4 objętościowe i 2 wagowe), tj. 6 komór (4 objętościowe i 2 wagowe), konstrukcja stalowa zespołu komór i ich konstrukcja wsporcza,

b. konstrukcja przenośnika zbiorczego kruszywa,

c. w zakresie zespołu dozowania wstępnego – rolki przenośnika, silnik elektryczny, taśma przenośnika, osprzęt elektryczny, 6 (sześć) przenośników krótkich z napędami, segment świetny, czujniki załadunku, taśma zbiorcza komplet wraz z napędem oraz kablami sterującymi ze skrzynką rozdzielczą, przenośnik zbiorczy kruszywa wraz z napędem i rolkami tocznymi pod 6 dozatorami, rolki taśmy zbiorczej kruszywa,

d. w zakresie składowania i dozowania wypełniacza – silos wypełniacza o poj. 100 m³ wraz z konstrukcją wsporczą i oprzyrządowaniem oraz adaptacją silosa – 1 sztuka,

e. kontener narzędziowy umieszczony pod kabiną sterowniczą – 1 sztuka,

f. rama pośrednia pomiędzy kabiną a kontenerem – łącząca kontener narzędziowy ze znajdującą się nad nim kabiną sterowniczą,

- g. schody wejściowe z poziomu ziemi na platformę kabiny sterowniczej,
- h. w zakresie składowania gotowej mieszanki – standardowy tor jazdy wózka, przedłużenie toru jazdy, wciągarka wraz z adaptacjami wózka, w tym mechanicznymi, elektrycznymi i hydraulicznymi,
- i. przewody rurowe ogrzewania bitumu od zbiorników do podstawy wieży,
- j. przewody rurowe oleju ciężkiego od zbiornika do podgrzewacza,
- k. przewody zasilające,
- l. podgrzewacz oleju termicznego wraz z palnikiem – 1 komplet,
- m. śrubowy agregat sprężarkowy – 1 sztuka,

2. nakazuje pozwanemu, aby wydał powodowi wytwórnię (...) typ L 6.50.80 - rok produkcji 2008 wraz ze wszystkimi składającymi się na nią elementami opisanymi w punkcie I wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 6 listopada 2014 r. sygn. V GUo 2/11 oraz w punkcie 1 wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 25 sierpnia 2015 r. sygn. VI Ga 189/15,

3. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie III i przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie Wydziałowi V Gospodarczemu Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych do ponownego rozpoznania,

4. zasądza od pozwanego Syndyka Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 42.140 zł (czterdzieści dwa tysiące sto czterdzieści złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI Ga 189/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 sierpnia 2015r.

W toku postępowania upadłościowego (...) Sp. z o. o.

w R. (dalej pozwany) wierzyciel (...) Sp. z o. o.

w W. (dalej powód) wniósł powództwo o wyłączenie z masy upadłości pozwanego wytwórni mas bitumicznych (wytwórni gorących mieszanek mineralno-bitumicznych) (...) M. (...) typ(...)- rok produkcji 2008 oraz nakazanie pozwanemu aby wydał mu w/w rzecz ruchomą. Powód domagał się także zasądzenia od pozwanego kosztów sądowych według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód powołał się na łączącą strony umowę leasingu operacyjnego z dnia 8 lipca 2008r., której przedmiotem była wytwórnia (...) typ(...)- rok produkcji 2008. Powód jako finansujący oddał przedmiot umowy w posiadanie pozwanemu, który to zobowiązał się do płacenia rat leasingowych. W związku z tym, że pozwany nie wywiązywał się z obowiązków leasingowych, tj. nie płacił rat, powód wezwał go do zapłaty zaległych należności, pod rygorem wypowiedzenia w/w umowy. Pismem z dnia 14.10.2010r. powód wypowiedział pozwanemu umowę i wezwał go do wydania przedmiotu leasingu. Dalej powód naprowadzał, że wytwórnia mas bitumicznych w żaden sposób nie stanowi części składowej nieruchomości na której jest zlokalizowana, nie jest zaliczona do składników majątkowych upadłego, nie stanowi jego własności. Powód podnosił, że przedmiot leasingu nie jest także w żaden sposób tak trwale związany z podłożem, aby jego demontaż spowodował jakiegokolwiek uszkodzenie gruntu. Powód wskazał także, iż to że strony zastrzegły w umowie na rzecz pozwanego prawo nabycia przedmiotu leasingu po zakończeniu umowy (opcja zakupu) nie stanowi podstawy do stwierdzenia, że wolą stron było bezwarunkowe i niezależne od innych czynników przeniesienie własności na upadłego oraz trwałe połączenie wytwórni mas bitumicznych z nieruchomością.

W odpowiedzi na pozew Syndyk Masy Upadłości (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w R. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Ewentualnie w razie uwzględnienia powództwa co do wyłączenia z masy upadłości pozwanego przedmiotowej wytwórni masy bitumicznej, wniósł o zwrot do masy nakładów poczynionych przez Upadłego na wytwórnię - o wartości według wyceny biegłego - na zakup lub wykonanie tych elementów, które przez fizyczne lub funkcjonalne połączenie tworzą jedną całość (w tym na należyte posadowienie wytwórni na betonowym podłożu elementy te stanowią części składowe wytwórni i są to w szczególności: zespół dozowania wstępnego składający się z konstrukcji stalowej zespołu komór i konstrukcji wsporczej oraz 6 komór (4 objętościowe i 2 wagowe); konstrukcje przenośnika zbiorczego kruszywa, silos wypełniacza o pojemności 100m³ wraz z wykonaną adaptacją silosu; kontener kabiny i systemu sterowania; rama pośrednia pomiędzy kabiną a kontenerem; schody wejściowe z poziomu ziemi na platformę kabiny sterowniczej; wózek do transportu gotowej mieszanki wraz z koniecznymi adaptacjami wózka; zbiornik gotowej mieszanki; przewody rurowe ogrzewane bitumu od zbiorników do podstawy wieży; przewody rurowe oleju ciężkiego od zbiornika do podgrzewacza; okablowanie (przewody zasilające); podgrzewacz oleju termicznego wraz z palnikiem; śrubowy agregat sprężarkowy; pozostałe nie wymienione powyżej elementy składające się na wytwórnię, nie objęte fakturą dokumentującą zakup przez powoda; zwrot poniesionych przez powoda kosztów na przechowanie i ochronę wytwórni za okres 22 października 2010r. do dnia wyłączenia w kwocie 12.300 zł za każdy miesiąc. Dodatkowo pozwany wniósł o nieobciążanie masy kosztami niniejszego postępowania.

W uzasadnieniu powyższego podniósł, że wytwórnia (...), typ(...)rok prod. 2008 stanowi gospodarczą całość, której elementy zostały połączone w funkcjonalną i fizyczną całość pomiędzy sobą oraz z nieruchomością, na której tę wytwórnię posadowiono. Została ona umiejscowiona na betonowych fundamentach, specjalnie w tym celu wylanych na gruncie. Własność nieruchomości należącej do upadłego, zdaniem pozwanego, rozciąga się na własność połączonej z nią w trwały sposób wytwórni. Zdaniem pozwanego, wyłączenie jej z masy upadłości, odłączenie od gruntu, na którym została posadowiona doprowadzi do istotnej zmiany zarówno tej rzeczy jak i nieruchomości na której się znajduje. Dalej pozwany dodał, że fakt zawarcia przez powoda umowy leasingu nr (...), dotyczącej wytwórni bitumicznej tego samego typu, a następnie przeniesienia jej przez korzystającego do innej miejscowości nie przesądza o tym, iż przedmiotowa wytwórnia nie stanowi części składowej nieruchomości upadłego, a jej połączenie z gruntem nie nastąpiło w sposób trwały. Analiza specyfikacji technicznej stanowiącej załącznik do umowy leasingu nr (...) oraz stron 3-14 umowy nr (...) z dnia 23.02.2007r. wskazuje, że przedmiot leasingu w przypadku tej umowy został określony nieco inaczej niż w przypadku umowy nr (...). Zgodnie z umową nr (...) przedmiotem leasingu był również zespół dozowania wstępnego. (...) (pierwotny leasingobiorca) natomiast adaptował silos wypełniacza, dostarczył kontener do kabiny i systemu sterowni, wózki do transportu gotowej mieszanki, a także konstrukcje oraz adaptacje umożliwiające ich przemieszczanie się. Ponadto, jak wynika ze specyfikacji technicznej wytwórni masy bitumicznej zawartej na stronach 3-14 umowy nr (...), w przypadku tej wytwórni przewidywany i możliwy był jej montaż w systemie niestacjonarnym, tj. na podłożu stabilizowanym.

W specyfikacji tej umieszczono zastrzeżenia, iż niektóre z modułów - np. wieżę mieszalniczą umieszcza się na wylewce z betonu w przypadku zamiaru posadowienia wytwórni jako układu całkowicie stacjonarnego.

Pismem z dnia 29 marca 2012r. pozwany cofnął wniosek o obciążenie powoda kosztami poniesionymi za przechowanie i ochronę wytwórni w związku z faktem, iż dzierżawca wytwórni partycypuje w ponoszonych przez masę upadłości kosztach jej ochrony (k. 401).

Dalsze pisma procesowe stron stanowiły wzajemną polemikę w zakresie stawianych zarzutów.

Pismem procesowym z dnia 4 września 2014r. pozwany wniósł o zwrot na rzecz masy upadłości wydatków na utrzymanie wytwórni poniesionych w okresie od dnia ogłoszenia upadłości do końca sierpnia 2014r. w łącznej kwocie 347.196,71 zł (k. 992-994).

Wyrokiem z dnia 6 listopada 2014r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy – Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych wyłączył z masy upadłości (...) Sp. z o. o. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R. na rzecz Powoda

wytwórnię (...) typ (...) - rok produkcji 2008 w rozumieniu umowy leasingu numer (...) z dnia 8 lipca 2008r. - w skład którego weszły:

1. MODUŁ SUSZARKI I ODPYLANIA w skład którego wchodzi:

- a. Moduły wsparcze suszarki i odpylania szt. 2,
- b. Moduł suszarki (...)wraz z palnikiem dwumedialnym: na gaz naturalny z rampą gazową oraz olej opałowy ciężki z zespołem obiegowym - 1 kpl.,
- c. Moduł separatora - 1 szt.,
- d. Moduł silosa pyłów 50m³- 1 szt.,

e. Moduł filtra tkaninowego 950 m²- 1szt.,

2. MODUŁ WIEŻY MIESZALNICZEJ w skład którego wchodzi:

- a. moduły wsparcze wieży mieszalniczej - 2 szt.,
- b. moduł dozowania/ważenia - mieszalnik 3000kg wraz z pompą obiegową bitumu i zaworem trójdrogowym - 1 szt.,
- c. moduł komór gorącego kruszywa 80t - 1 szt.,
- d. moduł sortownika 5 frakcji + obejście - 1 szt.,
- e. elewator kulekowy gorącego kruszywa 260t/h - 1 szt.,
- f. komplet drabinek i podestów - 1 kpl.,

3. SKŁADOWANIE I DOZOWANIE WYPEŁNIACZA w skład którego wchodzi przenośnik ślimakowy wypełniacza do wagi wypełniacza - 1 szt.,

4. KABINA I SYSTEM STEROWANIA, w skład której wchodzi:

- g. Kabina 24x60 - 1 szt.,
- h. System sterowania (...) - 1 szt.,
- i. Modem w j. polskim - 1 szt.,

5. SKŁADOWANIE GOTOWEJ MIESZANKI - wózek do transportu gotowej mieszanki - 1 szt. (pkt. I wyroku); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt. II); zasądził od Powoda rzecz Skarbu Państwa - na konto Sądu Rejonowego w Rzeszowie kwotę 3.856,12zł. tytułem poniesionych kosztów (pkt. III).

Sąd ustalił, że postanowieniem z dnia 29.03.2011r. ogłoszono upadłość (...) Sp. z o. o. z siedzibą w R. oraz że postanowieniem z dnia 14 listopada 2011r., Sędzia-Komisarz w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy Sekcja ds. Upadłościowych i Naprawczych, w sprawie o sygn. akt V GUp 3/11/Ap-3, oddalił wniosek powoda o wyłączenie z masy upadłości (...) Sp. z o. o. rzeczy ruchomej, szczegółowo opisanej w pkt. I niniejszego pozwu.

Dalej Sąd ustalił, że wobec nie wywiązywania się korzystającego (upadłego) ze zobowiązań wynikających z umowy leasingu nr K 108868 zawartej z powodem, powód (finansujący) pismem z dnia 16.09.2010r. wezwał (...) Sp. z o. o.

(aktualnie (...). Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o. o.) do zapłaty zaległych należności wynikających z przedmiotowej umowy leasingu, pod rygorem jej wypowiedzenia . Z uwagi na upływ terminu do uiszczenia zaległych rat leasingowych, Wierzyciel (Finansujący) pismem z dnia 14.10.2010r. wypowiedział spółce (...) Sp. z o. o. powyższą umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym oraz wezwał korzystającego (upadłego) do wydania przedmiotu leasingu.

Ponadto Sąd ustalił, że Syndyk Masy Upadłości sporządził spis inwentarza, w skład którego wchodzi wytwórnia mas bitumicznych (...). Wytwórnia ta została wydzierżawiona na podstawie zezwolenia udzielonego Syndykowi przez Sędziego - Komisarza postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2011r.

Sąd ustalił także, iż wytwórnia mas bitumicznych w żaden sposób nie stanowi części składowej nieruchomości, na której jest zlokalizowana. Wskazał, że biegli stwierdzili możliwość odłączenia linii od gruntu na którym jest ona umiejscowiona .

Nadto Sąd dodał, że w toku postępowania biegli sporządzili szereg opinii, gdzie m.in. biegły na k. 739 wskazał wartość kosztów niezbędnych do utrzymania wytwórni w ruchu: smarowanie części ruchomych, wymiana oleju przekładniowego, legalizacja urządzeń, koszty wynagrodzenia konserwatorów – rocznie to kwota - 17.860,00 zł. Pozwany na k. 839-885 - przedłożył dokumentację dotyczącą umowy dzierżawy linii zawartej w dniu 29 sierpnia 2011r. pomiędzy pozwaną, a (...) Sp. z o. o. oraz raportów tygodniowych i kosztów związanych z transportem i instalacją wytwórni.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy przyjął, że powód wykazał przysługujące mu prawo własności spornego urządzenia i podstawy prawne do wytoczenia przedmiotowego powództwa. Sąd uznał, że sporne urządzenie nie stanowi części składowej nieruchomości na której się znajduje.

W tym zakresie dokonał szerokiej analizy prawnej art. 47 kc, orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz postanowień umowy leasingu oraz OWU.

Dalej Sąd powołując się na treść art. 72 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze wskazał, że obowiązek zwrotu wydatków o jakich mowa w tymże przepisie nie może obejmować nakładów na wyłączane mienie. Dochodzenie roszczeń z tytułu nakładów odbywa się w odrębnym procesie. Zwrot nakładów może nastąpić dopiero wówczas gdy dochodzi do fizycznego zwrotu rzeczy. Zdaniem Sądu orzeczenie o zwrocie nakładów byłoby przedwczesne.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją powoda w części oddalającej powództwo (pkt. II) oraz w części orzekającej o kosztach postępowania (pkt. III).

Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił:

1. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonanie błędnej jego oceny w postaci § 2 umowy leasingu z dnia 8 lipca 2008r. zawartego przez strony oraz stanowiących jej integralną część Ogólnych Warunków Umowy Leasingu (pkt. 1.1 i pkt. 3.6.) oraz zestawienia technicznego, z pominięciem reguł wynikających z art. 65 kc i przyjęciem, że przedmiotem umowy leasingu była wytwórnia mas bitumicznych obejmująca jedynie elementy dostarczone przez powoda, w sytuacji gdy z całości dokumentacji wynika, że przedmiotem umowy leasingu było urządzenie stanowiące funkcjonalną całość – obejmujące elementy zarówno dostarczone przez powoda jak i przez upadłego;

2. Naruszenie prawa materialnego, a to art. 65 § 2 kc poprzez jego niezastosowanie lub błędne zastosowanie i dokonanie błędnej wykładni postanowień § 2 umowy leasingu z dnia 8 lipca 2008r. oraz stanowiących jej integralną część Ogólnych Warunków Umowy Leasingu (pkt. 1.1 i pkt. 3.6.) i zestawienia technicznego z pominięciem prawidłowej wykładni literalnej tych zapisów oraz zbadania zgodnego zamiaru stron, skutkiem czego było ustalenie przez Sąd I instancji, iż przedmiotem umowy leasingu była wytwórnia mas bitumicznych obejmująca jedynie elementy dostarczone przez powoda, w sytuacji gdy z całości dokumentacji wynika, że przedmiotem umowy leasingu było

urządzenie stanowiące funkcjonalną całość – obejmujące elementy zarówno dostarczone przez powoda jak i przez upadłego;

3. Naruszenie prawa materialnego, a to art. 676 kc w zw. z art. 709¹⁷ kc poprzez niezastosowanie tych przepisów i uznanie, że wyłączeniu z masy upadłości podlega wytwórnia mas bitumicznych, w skład której wchodzi jedynie części dostarczone przez powoda, w sytuacji gdy wyłączeniu powinna podlegać wytwórnia rozumiana jako urządzenie stanowiące funkcjonalnie ze sobą powiązany zespół ruchomości, na który składają się także elementy dołączone przez pozwanego, a ewentualne rozliczenia pomiędzy stronami w zakresie dokonanych przez pozwanego ulepszeń nastąpi dopiero po zwrocie urządzenia;

4. Naruszenia przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego zebranego w sprawie oraz wyprowadzenie z materiału dowodowego, tj. z zestawienia technicznego wniosków z niego niewynikających i uznaniu przez Sąd, że w zakresie zespołu dozowania wstępnego – elementy w postaci: rolek przenośnika, silnika elektrycznego, taśmy przenośnika oraz osprzętu elektrycznego zostały dostarczone przez pozwanego i stanowią jego własność, podczas gdy z dowodu tego wynika, że w zakresie zespołu dozowania wstępnego wytwórni mas bitumicznych powód zgodnie z umową leasingu zakupił i dostarczył do R. w/w elementy, zaś upadły dostarczył jedynie konstrukcję stalową i wsporczą zespołu 6 komór, 6 komór oraz konstrukcję metalową przenośnika zbiorczego kruszywa;

5. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego oraz wyprowadzenie z materiału dowodowego, tj. z zestawienia technicznego, wniosków z niego niewynikających i uznaniu przez Sąd, że w zakresie pozycji „składowanie gotowej mieszanki” wytwórni mas bitumicznych elementy w postaci: standardowego toru jazdy wózka oraz przedłużenia toru jazdy wózka, składające się na kompletny wózek do transportu gotowej mieszanki, zostały dostarczone przez pozwanego, podczas gdy z powyższego dowodu wynika, że w zakresie w/w pozycji powód zgodnie z umową leasingu zakupił i dostarczył w/w elementy, zaś pozwany jedynie wykonał adaptacje mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne;

6. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 328 § 2 kpc poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegający na pominięciu przez Sąd w tej ocenie materiału „Programu wysyłki urządzeń” sporządzonej przez dostawcę wytwórni, z którego wynika, że powód zgodnie z umową leasingu zakupił od producenta wytwórni mas bitumicznych i dostarczył do wytwórni mas bitumicznych kompletny wózek do transportu gotowej mieszanki o jakim mowa powyżej;

7. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc, art. 286 kpc oraz art. 328 § 2 kpc poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegający na pominięciu w tej ocenie wyjaśnień udzielonych przez biegłych sądowych na rozprawie w dniu 15 stycznia 2014r. w stosunku do treści i wniosków sporządzonej przez nich opinii z dnia 23 września 2013r., z których to wynika, że powód zakupił od producenta wytwórni i dostarczył do R. m.in. tor jazdy wózka wraz z wciągarką oraz w zakresie zespołu dozowania wstępnego – elementy w postaci: 6 przenośników krótkich z napędami, segmentu świetlnego, czujników załadunku, taśmy zbiorczej komplet wraz z napędem oraz kable sterujące ze skrzynią rozdzielczą, a w konsekwencji błędne przyjęcie, że w/w elementy zostały dostarczane przez pozwanego;

8. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc, art. 278 § 1 kpc oraz art. 328 § 2 kpc poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegający na pominięciu w tej ocenie opinii uzupełniającej biegłych sądowych z dnia 30 maja 2014r., sporządzonej w celu ustalenia wartości odtworzeniowej i aktualnej wybranych elementów wytwórni mas bitumicznych, tj. elementów dostarczonych przez pozwanego, z której to wynika, że w zakresie zespołu dozowania wstępnego pozwany nie dostarczył osprzętu dozowania i przenośnika zbiorczego kruszywa oraz że wózek do transportu gotowej mieszanki został dostarczony przez powoda, a nie pozwanego, a w konsekwencji błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że w zakresie zespołu dozowania wstępnego – składające się na osprzęt dozowania elementy: rolek przenośnika, silnika elektrycznego, taśmy przenośnika oraz osprzętu elektrycznego oraz

6 przenośników krótkich ekstrakcyjnych z napędami, przenośnika zbiorczego kruszywa wraz z napędem i rollkami tocznymi pod 6 dozatorami, silnika elektrycznego, segmentu świetlnego, czujników załadunku, taśmy zbiorczej komplet wraz z napędem oraz kablami sterującymi ze skrzynką rozdzielczą, zaś w zakresie pozycji „składowania gotowej mieszanki” – elementy w postaci: standardowego toru jazdy wózka wraz z przedłużeniem toru jazdy i wciągarką, zostały dostarczone do wytwórni mas bitumicznych przez pozwanego, jak również błędne sporządzenie uzasadnienia poprzez nie ustosunkowanie się w jego treści do przedmiotowego dowodu;

9. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 233 § 1 kpc oraz art. 328 § 2 kpc poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego polegający na pominięciu w tej ocenie istotnej części tego materiału, tj. twierdzeń strony pozwanej, zawartej w piśmie z dnia 31.01.2012r., oraz w piśmie z dnia 22.01.2014r., zgodnie z którymi w zakresie zespołu dozowania wstępnego upadły dostarczył jedynie konstrukcję stalową zespołu komór i konstrukcję wsporczą oraz 6 komór oraz konstrukcję przenośnika zbiorczego kruszywa co skutkowało błędnym przyjęciem przez Sąd I instancji, że upadły, a nie powód dostarczył rolki przenośnika, silnik elektryczny, taśmę przenośnika, osprzęt elektryczny, 6 przenośników krótkich z napędami, przenośnik zbiorczy kruszywa wraz z napędem, segment świetlny, czujniki załadunku, taśmę zbiorczą komplet wraz z napędem oraz kablami sterującymi ze skrzynką rozdzielczą;

10. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 217 § 2 kpc (w brzmieniu sprzed nowelizacji) w zw. z art. 227 kpc poprzez oddalenie wniosku dowodowego powoda zgłoszonego w piśmie z dnia 14 maja 2014r. (k. 931-940) o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. K. – przedstawiciela producenta wytwórni mas bitumicznych odpowiedzialnego za dostarczenie i nadzór montażowy wytwórni na okoliczności wskazane w w/w piśmie;

11. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 217 § 2 kpc (w brzmieniu sprzed nowelizacji) w zw. z art. 227 kpc oraz art. 328 § 2 kpc poprzez nierozważenie całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, pominięcie dowodu z pisma (...) Sp. z o.o. (przedstawiciela producenta wytwórni mas bitumicznych odpowiedzialnego za dostarczenie i nadzór montażowy wytwórni) z dnia 13 maja 2014r. (k. 939-940), na wskazane w piśmie okoliczności, a który to wniosek zmierzał do wykazania co zakupił powód i co dostarczył do R.;

12. Naruszenie przepisów art. 74 ust. 3 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz art. 70 w/w ustawy poprzez oddalenie powództwa w zakresie zawartego w pkt. II pozwu żądania nakazania wydania powodowi wytwórni mas bitumicznych;

13. Naruszenie przepisów art. 74 ust. 3 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze w zw. z art. 73 ust. 1 w/w ustawy oraz art. 328 § 2 kpc poprzez nieuzasadnione obciążenie powoda kosztami procesu;

14. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 217 § 2 kpc (w brzmieniu sprzed nowelizacji) w zw. z art. 227 kpc, art. 278 § 1 kpc, art. 286 kpc poprzez oddalenie wniosku dowodowego powoda, zgłoszonego w piśmie z dnia 2.10.2014r., o dopuszczenie dodatkowej opinii innego biegłego z zakresu wyceny maszyn i urządzeń, środków technicznych, na okoliczności wskazane w w/w piśmie, pomimo zastrzeżeń do opinii wydanej przez biegłych sądowych w dniu 30 maja 2014r.;

15. Naruszenie przepisów postępowania, a to art. 217 § 2 kpc (w brzmieniu sprzed nowelizacji) w zw. z art. 227 kpc poprzez oddalenie wniosków dowodowych powoda, zgłoszonych w piśmie z dnia 21 lipca 2014r. (k. 981-989) o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. K. oraz świadka P. G. na okoliczności wskazane w w/w piśmie, które to wnioski zmierzały do ustalenia aktualnej wartości rynkowej elementów dostarczonych przez pozwanego do wytwórni.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, poprzez wyłączenie

i nakazanie pozwanemu wydania powodowi wytwórni (...), typ (...), rok produkcji 2008, wraz ze wszystkimi składającymi się nań elementami oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje według norm

przepisanych; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu powyższych zarzutów skarżący odniósł się szczegółowo do każdego z postawionych zarzutów uzasadniając je faktycznie i prawnie (k. 1512-1538).

W odpowiedzi na apelację powoda pozwany, pismem procesowym z dnia 24 kwietnia 2015r., wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Replikując powód, w piśmie procesowym z dnia 18 maja 2015r., podtrzymał stanowisko wyrażone w apelacji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Pozwem wniesionym w sprawie powód domagał się wyłączenia z masy upadłości pozwanego wytwórni mas bitumicznych (wytwórni gorących mieszanek mineralno-bitumicznych) (...) M. (...) typ (...) - rok produkcji 2008 oraz nakazania pozwanemu aby wydał powodowi w/w rzecz ruchomą.

Pozwany zarzucił przede wszystkim, iż wskazana w pozwie rzecz ruchoma została trwale związana z gruntem na jakim się znajduje, a skoro nieruchomości gruntowa jest własnością pozwanego, to własność ta rozciąga się także na sporną rzecz. Pozwany wymienił szereg elementów, które zakupił ulepszając ją, a tym samym czyniąc nakłady na sporną rzecz.

Sąd Rejonowy rozpoznając tak sformułowane żądanie pozwu uwzględnił powództwo w części orzekając o wyłączeniu z masy upadłości spornej rzeczy ruchomej, w tym elementów maszyny zakupionych i dostarczonych wyłącznie przez powoda. W stosunku do pozostałych, dostarczonych i zakupionych przez pozwanego powództwo oddalił. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku brak natomiast jakiegokolwiek wzmianki na temat żądania pozwu w zakresie wydania powodowi spornego urządzenia. Należy przyjąć zatem, że Sąd Rejonowy w tym zakresie także powództwo oddalił. Powyższe braki Sąd Okręgowy uznał za uchybienia naruszające normę prawną zawartą w art. 328 § 2 kpc.

Powód we wniesionej apelacji zarzucił, że wyłączeniu powinna podlegać cała sporna rzecz, albowiem wynika to zarówno z zawartej przez strony umowy leasingu, jej załączników (przede wszystkim załącznika nr 3), a nadto sporządzonych w sprawie opinii biegłych.

Zarzut ten Sąd Okręgowy podzielił w całości. Zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. 2012, 1112 t.j. – dalej ustawa) w razie oddalenia wniosku o wyłączenie z masy upadłości wnioskodawca może w drodze powództwa żądać wyłączenia mienia z masy upadłości. Powództwo może być oparte wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach zgłoszonych we wniosku o wyłączenie z masy upadłości. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy powód wykaże, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe (ust. 3). Możliwość dochodzenia wyłączenia mienia z masy upadłości powstaje dopiero w razie nieuwzględnienia wniosku o wyłączenie przez sędziego – komisarza (art. 73 ustawy). W niniejszej sprawie powyższe było bezsporne, albowiem sędzia – komisarz, postanowieniem z dnia 14 listopada 2011r., sygn. akt V GUp 3/II/Ap-3, oddalił wniosek powoda o wyłączenie mienia z masy upadłości.

Powództwo o którym mowa powyżej jest powództwem o ukształtowanie prawa. Powód żąda bowiem uchylenia skutków prawnych związanych

z zaliczeniem wyłączonego mienia do masy upadłości. W postępowaniu tym sąd jest zobowiązany badać czy mienie, którego wyłączenia domaga się powód, należy do niego.

Powód w niniejszej sprawie wykazał, że jest właścicielem całego przedmiotu o wyłączenie którego wnosi (art. 6 kc). Poza sporem był fakt zawarcia przez strony umowy leasingu, fakt niewywiązywania się przez pozwanego z obowiązków wynikających z umowy, tj. nie zapłacenie rat leasingowych oraz wezwanie pozwanego przez powoda do wydania przedmiotu leasingu, a nadto rozwiązanie umowy. Spór skoncentrował się wokół przedmiotu leasingu – czy należy

sporną wytwórnię traktować jako całość, bez względu na to które elementy zostały dostarczone i zakupione przez strony, czy też uznać, jak uczynił to Sąd Rejonowy, że powodowi należą się tylko te części urządzenia które kupił i dostarczył.

W kontekście tak postawionych zarzutów ocenie podlegała przede wszystkim zawarta przez strony w dniu 8 lipca 2008r. umowa leasingu operacyjnego nr(...)i jej przedmiot. W § 1 umowy wskazano, że poprzez zawarcie umowy finansujący (powód) zobowiązuje się nabyć od zbywcy rzecz będącą przedmiotem leasingu i oddać tą rzecz korzystającemu (pozwanemu) do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a pozwany zobowiązuje się zapłacić powodowi w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne. Dalej wskazano, że przedmiot leasingu jest zaliczany do majątku powoda, który z tego tytułu dokonuje odpisów amortyzacyjnych. Integralną częścią umowy były OWUL stanowiące załącznik nr 2. Przedmiot umowy leasingu został opisany w § 2 umowy ze wskazaniem, że jest to wytwórnia mas bitumicznych(...)według załącznika nr(...).

Załącznik nr 3 pn. „Zestawienie techniczne” zawiera natomiast spis elementów składających się na wytwórnię. W pkt. 1 OWUL wskazano, że przedmiot leasingu jest własnością finansującego (powoda). W pkt. 3 OWUL wskazano, że korzystający (pozwany) we własnym zakresie i na własny koszt zobowiązuje się używać przedmiotu leasingu, zgodnie z prawem, z przeznaczeniem przedmiotu, instrukcjami producenta, gwaranta. Został zobowiązany do dokonywania obowiązkowych przeglądów, konserwacji, napraw. Na własny koszt mógł dokonywać montażu instalacji. Nadto zastrzeżono, że wszelkie dodatkowe wyposażenie pozwany nabywa i instaluje na własny koszt, wszelkie zmiany i ulepszenia stanowią własność finansującego, czyli powoda. W pkt. 7 OWUL uregulowano kwestię zakończenia trwania umowy. Zastrzeżono, że po upływie podstawowego okresu trwania umowy, pod warunkiem uregulowania wszelkich zobowiązań wobec powoda, z tytułu umowy oraz niezalegania z zapłatą jakichkolwiek wymagalnych należności na rzecz powoda, pozwany ma prawo nabyć przedmiot leasingu. Nadto w pkt. 7.4 wskazano wprost, że jeżeli przed upływem okresu przedłużenia umowy pozwany nie spełni obowiązków z pkt. 7.2 lub zalegać będzie z zapłatą jakiegokolwiek należności z tytułu umowy, umowa leasingu wygasa z ostatnim dniem upływu okresu przedłużenia, a pozwany zobowiązany jest do zwrotu przedmiotu leasingu.

Ze wskazanych zapisów umownych – ich literalnego brzmienia wynika w sposób jednoznaczny, iż przedmiotem leasingu była wytwórnia mas bitumicznych jako całość. Powyższe zostało także potwierdzone przez sporządzających w sprawie opinie biegłych sądowych. Na uwagę zasługują tutaj w szczególności zeznania biegłego sądowego J. G. (k. 892), który wyjaśnił, że linia do produkcji masy bitumicznej stanowi funkcjonalną całość wraz z elementami dostarczonymi przez powoda i pozwanego. Biegły podkreślił, że elementy dostarczone do wytwórni przez pozwanego były niezbędne aby mogła ona funkcjonować jako wytwórnia. Opinia ta nie została zakwestionowana przez pozwanego dowodem przeciwnym, zawierała konkretne sformułowania i ustalenia.

Powyższe ustalenia czynią zbędnym dokonywania oceny jakie elementy zakupiła i dostarczyła każda ze stron. Tym samym brak było uzasadnionych podstaw do uzupełniania postępowania dowodowego w zakresie w jakim wnioskował powód w apelacji.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego wyłączeniu z masy upadłości podlegała cała wytwórnia, która stanowiła własność powoda, bez względu na to jakie części wytwórni dostarczył on sam, a jakie pozwany. Skoro według biegłych wytwórnia aby prawidłowo funkcjonować musiała zawierać wszystkie te elementy, to strony zawierając umowę leasingu miały tego świadomość i ich intencją było objęcie umowy całością spornego urządzenia, a nie poszczególnych jej elementów. Przemawia za tym pośrednio także fakt umożliwienia pozwanemu w umowie po jej zakończeniu i po spełnieniu odpowiednich warunków, odkupienia od powoda przedmiotu leasingu (a więc całości wytwórni, a nie tylko elementów które zakupił pierwotnie powód).

Pozwany spośród podniesionych zarzutów wywodził także, iż należy się mu zwrot za poczynione na sporne urządzenie nakłady. Wprawdzie kwestia nakładów nie jest przedmiotem apelacji (pozwany zaś wyroku nie zaskarżył), należy jednak na marginesie zaznaczyć, że działania podejmowane

w toku postępowania przez Sąd Rejonowy były w tym zakresie niekonsekwentne. Sąd dopuścił bowiem dowody w postaci opinii biegłych J. G. i T. C. w zakresie, min. ustalenia wartości nakładów poczynionych przez pozwanego, po czym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdził, że rozstrzygnięcie w przedmiocie nakładów może być przedmiotem odrębnego procesu i w tym postępowaniu okoliczności te nie będą brane pod uwagę.

Sąd Okręgowy podkreśla, że w niniejszym postępowaniu nie przesądza o zasadności roszczenia pozwanego o zwrot poczynionych nakładów, albowiem kwestia ta znajduje się poza granicami zaskarżenia. Powód w apelacji kwestii tej nie podniósł, a pozwany orzeczenia nie zaskarżył. Sąd Odwoławczy, zgodnie zaś z art. 378 § 1 kpc, nie jest władny wykroczać poza granice apelacji.

Poza granicami zaskarżenia pozostawała także kwestia trwałego związania spornego urządzenia z nieruchomością gruntową na której się znajduje. Jednakże zaznaczyć trzeba, że Sąd Rejonowy poczynił w tym zakresie prawidłowe ustalenia, dokonał szerokiej analizy prawnej art. 47 kc, orzecznictwa Sądu Najwyższego w tej materii i te ustalenia Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe i odpowiadające prawu.

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz treść art. 676 kc w zw. z art. 709¹⁷ kc oraz art. 72 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze Sąd, na podstawie art. 386 § 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok w pkt. II i orzekł jak w pkt. 1 wyroku, wyłączając dodatkowo z masy upadłości dalsze elementy stanowiące część wytwórni masy bitumicznej wskazane w pozwie, stanowiące własność powoda, uznając w tym zakresie zarzuty apelacji za zasadne.

Konsekwencją „wyłączenia” z masy upadłości było orzeczenie o „wydaniu” powodowi wytwórni masy bitumicznej. Zdaniem Sądu Okręgowego przedmiotowe rozstrzygnięcie jest niezbędne w tego typu roszczeniach. Rację ma powód, iż pomiędzy „wyłączeniem”, a „wydaniem” zachodzi łączność, pomimo, że to art. 72 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze stanowi „o wydaniu rzeczy wyłączonej z masy upadłości”, a art. 74 w/w ustawy o samym „wyłączeniu”. W art. 72 chodzi o wydanie mienia in natura osobie, do której należy mienie podlegające wyłączeniu lub o wydanie świadczenia wzajemnego, o którym mowa w art. 71, za zwrotem wydatków na utrzymanie tego mienia. Powyższe jest ze sobą ściśle powiązane. Konsekwencją bowiem wyłączenia jest zawsze wydanie.

Sąd Okręgowy uznał za zasadny zarzut apelacji dotyczący naruszenia przez Sąd I instancji zasad orzekania w przedmiocie kosztów postępowania. Zasadą jest, iż o kosztach procesu powództwa z art. 74 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, rozstrzyga się według zasad ogólnych określonych w art. 98 i n. kpc.

Artykuł 74 ust. 3 zd. 2 w/w ustawy wprowadza pewne modyfikacje w sprawach dotyczących ponoszenia kosztów procesu (kiedy sąd może nałożyć na powoda obowiązek poniesienia kosztów procesu). W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w pkt. III zaskarżonego wyroku nałożył na powoda obowiązek poniesienia kosztów sądowych w wysokości 3.856,12 zł. Rozstrzygnięcia tego jednak nie uzasadnił. Nie podał nie tylko jego podstawy prawnej, ale i motywów jakimi się kierował. Z akt sprawy wynika co prawda, że Sąd wzywał strony do uiszczenia zaliczek na wydatki we wskazanych wysokościach, że wypłacał wynagrodzenia biegłym (część tymczasowo ze środków Skarbu Państwa), jednakże nie sposób ustalić ile z uiszczonych zaliczek, środków pozostało. Powyższe uniemożliwia jakąkolwiek weryfikację poniesionych przez strony kosztów sądowych.

Wskazane uchybienia uniemożliwiły Sądowi Okręgowemu dokonanie oceny toku rozumowania Sądu I instancji, który doprowadził do wydania przedmiotowego rozstrzygnięcia. Innymi słowy wydane orzeczenie w tym zakresie nie podlega jakiegokolwiek kontroli merytorycznej.

Dlatego też Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 4 kpc uchylił zaskarżony wyrok w pkt. III i przekazał sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy w tym zakresie, Sąd I instancji - biorąc pod uwagę ostateczny wynik sporu -rozliczy poniesione przez strony postępowania koszty, wysokość wpłaconych przez nie zaliczek, wysokość dokonanych wypłat i ostatecznie rozstrzygnie która strona będzie

zobowiązana koszty te ponieść. Sąd wydając ponowne rozstrzygnięcie zobowiązany jest sporządzić uzasadnienie zgodnie z art. 328 § 2 kpc.

Konsekwencją uwzględnienia apelacji powoda było zasądzenie w pkt. 4 wyroku od pozwanego na rzecz powoda kwoty 42.140 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Rozstrzygnięcie to znajduje podstawę w art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc oraz § 6 pkt. 7 w zw. z § 13 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielanej z urzędu (Dz. U. 2013. 461). Na zasądzone koszty składają się: opłata sądowa od apelacji w wysokości 38.540 zł oraz kwota 3.600 zł stanowiąca koszty zastępstwa procesowego (50% stawki minimalnej).